

Utmaningar och förändringar

Eva Björklund

Under nationalförsamlingens sommarsamling talade president Raul Castro om de ekonomiska problemen och hur de kan övervinnas. Landets dåliga finanser dominerade. Till den globala ekonomiska och finanskrisen, som sänker priserna på Kubas viktigaste exportprodukter och effekterna på turismen, kommer de enorma skador som förra årets tre orkaner orsakade. Kostnaden har beräknats till 10 miljarder US \$, ca 20 procent av BNP. Tillväxtprognosen för 2009 har fått dras ner från 6 procent till 1,7 procent i dagsläget.

Det råder brist på arbetskraft framför allt inom byggnadsverksamhet, utbildning, polis och andra sektorer som förlorat folk till andra verksamheter "som varken kräver särskild förmåga eller fysisk ansträngning". Samtidigt kunde han informera om att 19.000 lärare hade antingen skjutit upp sin pensionering eller återkommit till jobben trots pensionering.

Det förekommer mycket svinn på arbetsplatser och tjuvkopplingar av elektricitet som måste bekämpas. Han tog också upp diskussionen om odlingsmark i träda och för stort beroende av livsmedelsimport. Till de huvudsakligen kommunala eller kooperativa stadsjordbruken lade Raul ett nytt begrepp, förordsjordbruken, där odlingsmark upplåts till enskilda för organisk odling.

De lösningar han talade om handlade om att dra ner på utgifterna, att ta till vara resurser och om arbetsmoral för att få slut på svinn och korruption. Han talade för budgetbalans och ökad produktion av varor och tjänster för export. Redan har ministerier och myndigheter slagits ihop för ökad effektivitet och lägre kostnader. Nationalförsamlingen antog en lag om riksrevision och en riksrevisor har tillsatts för att kontrollera alla statliga organ.

När det gäller USA upprepade han att Kuba var redo för "bilaterala samtal om allt mellan himmel och jord, men inte att sälja ut sitt politiska och sociala system". Det var en reaktion på USAs utrikesminister Clintons uttalande om att "vilja se grundläggande förändringar av den kubanska regimen". "Jag valdes inte till president för att återinföra kapitalism eller sälja ut revolutionen, jag valdes för att försvara, upprätthålla och fortsätta förbättra det socialistiska systemet, inte förstöra det", sa han.

Han påminde om att USAs "ekonomiska, handels och finansblockad ligger kvar oförändrad och tillämpas fullt ut" och att USA dessutom fortsätter att ha med Kuba på sin lista över stater som stöder terrorism. Han gav Obama-regeringen ett erkännande för att ha gått med på att återuppta migrationsförhandlingarna efter sex års uppehåll, för lägre tonfall i den antikubanska retoriken och för goda men mycket otillräckliga åtgärder för att underlätta för kubaner i USA att resa hem på besök.

Sjunde partikongressen som skulle ha ägt rum nu

i höst har blivit uppskjuten till nästa år för att den ska hinna förberedas på vanligt sätt med omfattande folkliga diskussioner på arbetsplatser och i bostadskvarteren. De frågor som ska förberedas för diskussion är bland annat hur det dubbla valutasystemet ska avskaffas och hur lönesystemet ska förbättras för att bättre leva upp till den socialistiska principen.

STÄNGDA FABRIKER, EL-RANSONERING

Det är svårt att hitta reservdäck, eller en burk yoghurt. Fabriker stänger när elförbrukningen går i taket och de billiga arbetsluncherna har dragits in. Allt för att möta den globala ekonomiska och finanskris som slår hårt mot Kubas ekonomi, ett år efter de förödande orkaner som kostade landet 20 procent av BNP. De uttraderade bland annat de livsmedelslager som lagts upp som reserv inför höjda priser på världsmarknaden och skadade en halv miljon bostäder. Hur mycket Kuba har lagt ut på återuppbyggnaden efter orkanerna är okänt, men ett par hundra tusen av de bostäder som förstördes har byggts upp.

Men nedskärningarna nu är små i jämförelse med den ekonomiska krisen i början av 90-talet när Kuba förlorade så gott som alla export- och importmöjligheter och BNP sjönk med nästa 35 procent. Och inte heller så svåra som under 2004 då hela elförsörjningssystemet höll på att braka ihop på tekniska problem, och många orkaner. Landet mörklades många timmar i streck, fläktar och vattenpumpar stod still. Elektrisk utrustning skadades. De problemen löstes sedan under 2006-2008 med energirevolutionen.

Men nu har priset på nickel, viktigaste exportprodukten, gått ner med mer än 50 procent enligt Torontobaserade Sherritt International Corporation, som är Kubas största samarbetspartner inom energiområdet. Sherritts oljeutvinning minskade också med 18 procent framför allt för att de låg oljeborrning på grund av Kubas betalningssvårigheter. Källa AP 20090805

ALBA SKA MÖTA KRISEN

På ett extra toppmöte i Latinamerika och Karibien pågår flera integrationsprojekt. Det mest långtgående av dem är ALBA, ett mellanstatligt och mellanfolkligt ekonomiskt och politiskt samarbete för social, ekonomisk och kulturell utveckling. Det bildades av Kuba och Venezuela i Havanna i december 2004 som Alternativa Bolivariana de las Americas, Amerikas länders bolivarianska alternativ, som ett konkret motdrag mot USA:s frihandelsprojekt ALCA, för att stärka den nyliberala kontrollen över hela världsdelen. Sedan grundandet har Bolivia, Dominica, Nicaragua, Honduras, Ecuador, Antigua-Barbuda och San Vicente-Grenadinerna anslutit sig. På tur står Paraguay och Grenada. Många kommuner och folkrörelser i andra länder har också gått med i ALBA som på toppmötet ändrade namnet till ALBA - Bolivarianska alliansen för Vårt Amerika

Den 5e augusti träffades ministrarna från de 9 ALBA-länderna för att diskutera arbetet med att ta fram en gemensam valuta att använda i handeln mellan länderna. Den kallas sucre. De diskuterade också hur de tillsammans ska kunna lindra effekterna av den globala ekonomiska, livsmedels- och miljökrisen. Bland annat beslöt de att alla länder ska göra en lita på överskott av exportprodukter och på importbehov, för att öka handelsutbytet på kort sikt, och på lång sikt samordna produktionen.

Källa Juventud Rebelde 090805

